

AMMATILLISEN ERITYISOPETTAJAN KEHITTÄMISOHJELMA

OPAS 2023–2024

Haaga-Helia

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

SISÄLLYS

Kaikilla on oikeus ja mahdollisuus osallistua 4

KEHO-KELLO 2023–2024 6

ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSTEET | 20 op 8

Erityispedagogiikan lähtökohtia | 5 op 10

Tuen tarpeet | 5 op 11

Oppimisen haasteet | 5 op 12

Mielenhyvinvointi, työ- ja oppimiskyky | 5 op 14

**KEHITTÄVÄ JA KEHITTYVÄ ASiantuntijuus INKLUSIIVISESSA
AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA** | 20 op 16

Tutkiva, eettinen ja vastuullinen ammatillinen
erityisopettaja | 5 op 18

Kehittävä ammatillinen erityisopettaja | 5 op 20

Vaikuttava ammatillinen erityisopettaja | 5 op 22

Opetusharjoittelu ammatillisessa koulutuksessa | 5 op 24

**OSALLISUUDEN JA KUNTOUTUKSEN TUKEMINEN ERITYIS-
OPETUKSESSA JA VERKOSTOISSA** | 10 op 27

Monialainen yhteistyö oppimisessa | 5 op 28

Opetusharjoittelu palveluverkostoissa | 5 op 30

ERITYISEN JA VAATIVAN ERITYISEN TUEN MENETELMÄT SEKÄ MAHDOLLISUUDET OPPIMISESSA | 10 op 32

Toimintatavat- ja ympäristöt erityisessä ja vaativassa
erityisessä tuessa | 5 op 33

Opetusharjoittelu työelämäympäristöissä | 5 op 35

Erityisopettajan kehittämisohjelma ja osaamisen
osoittaminen 38

Erityisopettajan kehittymisen jatkumo 40

Opintojen tueksi 42

Ammatillista opettajankoulutusta vuodesta 1950.
Haaga-Helia ammatillinen opettajakorkeakoulu. 43

KAIKILLA ON OIKEUS JA MAHDOLLISUUS OSALLISTUA

Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on opiskelijan ammatillisen kasvun tukeminen, ammattitaidon oppiminen, työllistyminen ja yhteiskunnan jäsenenä toimiminen. Inklusiivisessa ammatillisessa koulutuksessa opiskelee monenlaisia nuoria ja aikuisia, joilla tulee olla mahdollisuus yhdenvertaiseen ja aktiiviseen osallistumiseen opinnoissa, yhteiskunnassa ja työelämässä. Ammatillisessa koulutuksessa luomme yhdessä opiskelijoiden kanssa mahdollisuuksia hyvään elämään, ammatilliseen kasvuun ja työllistymiseen. Opetuksessa tämä tarkoittaa sitä, että jokaisen opiskelijan voimavarat, kyvyt, osaaminen ja tavoitteet ovat keskiössä, kun suunnitellaan osaamisen tavoitteita ja oppimisen toteuttamisen tapoja.

Ammatillisen erityisopettajan asiantuntemusta tarvitaan, kun tunnistetaan oppimisvalmiuksia, oppimiskykyä ja erityisen tuen tai vaativan erityisen tuen tarpeita. Erityisopettaja on yhdessä muiden koulutuksen toimijoiden kanssa luomassa henkilökohtaisia, vaihtoehtoisia ratkaisuja ja tavoitteita oppimiseen. Erityispedagogisena asiantuntijana hän kehittää oppimisympäristöjä ja opetusmenetelmiä sekä rakentaa yhteisöllisyyttä.

Erityisopettaja myös ennakoii haasteita ja tukee opiskelijoita siirtymävaiheissa. Hän auttaa luomaan opiskelijan tavoitteisiin sopivia joustavia, yksilöllisiä opintopolkuja koulutuksen aikana ja työllistymiseksi yhdessä työelämän kanssa. Erityisopettaja rakentaa yhteistyössä hyvinvoivaa oppimisyhteisöä mahdollistaa opiskelijoiden yhdenvertaista osallisuutta ja sitoo yhteistyöhön myös muita moniammatillisia toimijoita.

Ammatillisen erityisopettajakoulutuksen ytimeksi nousevat erityisopettajuuden arvolähtökohdat ja niihin liittyvät eettiset ratkaisut: monenlaisuuden arvostaminen ja kunnioittaminen, yhdenvertaisuuden edistäminen ja työn arvostaminen. Arvolähtökohtiin liittyy keskeisesti saavutettavuuden, esteettömyyden ja osallisuuden edistäminen erityispedagogisena asiantuntijana eri oppimisympäristöissä.

Yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset asettavat vaatimuksia sekä koulutukselle että työelämälle. Inklusiivisessa ammatillisessa koulutuksessa opiskelijoiden monimuotoisuus luo vaatimuksia ammatillisen koulutuksen opetus- ja ohjaushenkilöstölle. Nuorten ja aikuisten opiskelijoiden työllistymisen edistäminen edellyttää erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen osalta uudenlaisia käytäntöjä, joustavia pedagogisia ja erityispedagogisia ratkaisuja, monipuolisia työelämälähtöisiä oppimisympäristöjä ja laajaa yhteistyöverkostoa.

Ammatillinen erityisopettaja nivoo yhteen yksilön, yhteisön, yhteiskunnan ja työelämän muutoksia sekä ennakoi tulevaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Ammatillinen erityisopettaja ymmärtää jatkuvan oppimisen ja ajan- tasaisen tiedon merkityksen muuttuvassa maailmassa sekä soveltaa oppimaansa muuntuviin ympäristöihin. Erityispedagogisena asiantuntijana hän on rakentamassa kestäväää ja hyvää tulevaisuutta yhdenvertaisesti kaikille. Inhimillinen ja hyvinvoiva elämä luodaan yhdessä moninaisuutta arvostaen ja siitä innostuen.

KEHO-KELLO | 2023–2024

HEKS ja asiantuntijaryhmä, yhteinen prosessi

OSAAMISTEHTÄVÄT

STARTTI, 22.–23.5.2023

VALMISTUMINEN, 7.5.2024

PERUSOPINNOT, 20 op

Erityispedagogiikan perusteet

AMMATTIOPINNOT, 40 op

Kehittävä ja kehittyvä asiantuntijuus
inklusiivisessa ammatillisessa
koulutuksessa

Erityisen ja vaativan erityisen tuen
menetelmät sekä mahdollisuudet
opimisessa

Osallisuuden ja kuntoutuksen
tukeminen erityisopetuksessa ja
verkostoissa

OPETUSHARJOITTELUT

Opetusharjoittelu ammatillisessa
koulutuksessa

Opetusharjoittelu työelämä-
ympäristöissä

Opetusharjoittelu palveluverkostoissa

- 1: Inklusiivisen koulutuksen toteutuminen
- 2: Opintokäynti yhteistyökohteeseen
- 3: Erityispedagoginen tukipaketti
- 4: Oppilaitoksen palvelujen kartoitus
- 5: Henkilökohtainen kehityssuunnitelma ja lokikirja
- 6: Tutkimusanalyysi
- 7: Kehittämistyö
- 8: Havainnointi ihminen yhteisöissään
- 9A: Opiskelijan havainnointitehtävä
- 9B: Opiskeluryhmän havainnointitehtävä
- 10A: Opetusharjoittelu ammatillisessa koulutuksessa.
- 10B: Opetusharjoittelu palveluverkostoissa
- 10C: Opetusharjoittelu työelämässä
- 11: Asiantuntijaryhmätyöskentelyn reflektio
- 12: Oma palveluverkostokarttani
- 13: Erityisopettajan työkalupakki
- 14: Työllistämisen tuen mahdollisuudet

ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSTEET | 20 OP

Erityispedagogiikan lähtökohtia | 5 op

Tuen tarpeet | 5 op

Oppimisen haasteet | 5 op

Mielenhyvinvointi, työ- ja oppimiskyky | 5 op

AMMATILLISEN ERITYISOPETTAJAN TOIMINTA perustuu erityispedagogiikkaan ja erityispedagogiseen tutkimukseen, niiden tuomiin mahdollisuuksiin ja ratkaisuihin opetuksessa. Erityispedagogiikka on tieteenalana soveltava ja monitieteellinen. Erityispedagogiikan perusteissa tutustut tieteenalaan, ajantasaiseen tutkimukseen, teoriaan ja toimintamalleihin sekä käytänteisiin. Lähtökohtana opintokokonaisuudessa ovat inklusiivisuus, yhdenvertaisuus, henkilökohtaistaminen, osallisuus ja moniammatillinen työskentely. Erityispedagogiikan perusteissa tarkastelet oppimista, oppimiseen liittyviä yksilöllisiä ratkaisuja ja moninaisia tuen mahdollisuuksia. Perehdyt erityiseen tukeen, vaativaan erityiseen tukeen sekä näihin liittyvään opetukseen, ohjaukseen ja erilaisiin oppimisympäristöihin koko koulutusjärjestelmässä.

Osaamistavoitteet

- Tunnistat monitieteellisen ja soveltavan erityispedagogiikan tutkimuskentän ja sen tarjoamia mahdollisuuksia tukea opiskelijaa koko koulutusjärjestelmässä.
- Osaat keskeiset säädökset, jotka ohjaavat erityistä tukea, yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta ja esteettömyyttä.
- Suunnittelet, toteutat ja kehität yksilöllisiä, opiskelijälähtöisiä tukitoimia erityistä tai vaativaa erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille erilaisissa oppimisympäristöissä.
- Tunnistat, tuet ja kehität hyvinvointiin opiskelu- ja työkykyyn vaikuttavia tekijöitä.
- Toimit moniammatillisesti opiskelijan oppimisen ja kuntoutuksen tukemisessa.
- Rakennat tietoisesti omaa eettistä toimintaasi erityisopettajana.

ERITYISPEDAGOGIIKAN LÄHTÖKOHTIA | 5 OP

Erityispedagogiikka on monitieteellinen ja edistää yhdenvertaisuutta inklusiivisessa koulutuksessa. Inklusiivinen koulutus mahdollistaa moninaisen osallisuuden, osaamisen kehittämisen ja ihmisenä kasvun yksilöllisten ratkaisujen avulla. Tutustut erityispedagogiikkaan tieteenalana ja erityisen tuen kehittämiseen menneestä tähän päivään. Pehdyt inklusioajatteluun ja sen soveltamiseen käytännössä ihmisen elämänkaareissa. Tutustut inklusion ja osallistut ajankohtaiseen keskusteluun ja tutkimuksiin erityisen ja vaativan erityisen tuen näkökulmista. Rakennat tietoisesti omaa eettistä toimintaasi erityisopettajana.

Sisällöt

- erityispedagogiikka tieteenalana
- erityispedagogiikan muutos ja kehittyminen
- yhdenvertaisuus ja inklusiivinen koulutus
- eettisyys erityisopettajan toiminnassa
- ajankohtainen erityispedagoginen tutkimus

Osaamistehtävä 1: Inklusiivisen koulutuksen toteutuminen

Tarkastelet inklusiivisen koulutuksen toteutumista omassa organisaatiossasi. Haastattelet erilaisia toimijoita. Pohdit perustellen inklusiivisuuden ja moniammatillisen yhteistyön toteutumista käytännössä ja kehittämiskohteita. Liität tehtävään omaa erityisopettajan eettistä pohdintaasi.

TUEN TARPEET | 5 OP

Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä tuetaan moniammatillisesti ja yksilöllisesti kaikkia oppijoita läpi koulutusjärjestelmän. Tutustut koulutusjärjestelmässä erilaisiin yksilöllistämisen, osallistumisen, yhteisöllisyyden ja erityisen tuen mahdollisuuksiin. Tunnet erityiseen tukeen, yhdenvertaisuuteen, saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyviä säädöksiä. Hyödynnät niihin liittyviä erilaisia toteutustapoja tarkoituksen mukaisesti omassa yhteisössäsi ja opetuksessasi. Tiedostat moniammatillisen yhteistyön mahdollisuudet opiskelijan oppimisen ja kuntoutuksen tukemisessa. Toimit moniammatillisesti kehittämällä yhteistyötä.

Sisällöt

- suomalainen koulutusjärjestelmä ja tuen mahdollisuudet
- yhdenvertaisuus, saavutettavuus, esteettömyys
- säädökset
- moniammatillinen yhteistyö
- kuntoutus

Osaamistehtävä 2: Opintokäynti yhteistyökohteeseen

Toteutat opintokäynnin johonkin sinua kiinnostavaan yhteistyökohteeseen. Dokumentoit mitä kuult, näit ja koit opintokäynnilläsi erityispedagogisen tuen, kuntoutuksen ja moniammatillisen yhteistyön näkökulmasta. Jaat kokemuksesi asiantuntijaryhmässäsi ja teette koosteen kokemuksistanne yhteiseen jakoon ohjeen mukaan.

OPPIMISEN HAASTEET | 5 OP

Opintojen yksilöllistämisen lähtökohtana ovat opiskelijan vahvuudet, kyvyt ja tavoitteet. Opiskelijoiden erityisen tarpeet ovat yksilöllisiä ja oppimisen tukemisen mahdollisuudet moninaiset. Tuen tarpeet voivat ilmetä muun muassa kognitiivisina, kehityksellisinä, sosioemotionaalisina tai neuropsykologisina. Tunnistat jokaisen opiskelijan vahvuuksia, kykyjä ja osaamista sekä hyödynnät niitä opetuksessa. Tunnistat oppimiseen liittyviä tuen tarpeita. Löydät moninaisia, yksilöllisiä erityispedagogisia ratkaisuja opiskelijalle oppimisen tueksi ja edistämiseksi. Perehdyt lahjakkuuteen ja sen tuomiin mahdollisuuksiin opetuksessa.

Sisällöt

- vahvuuslähtöinen pedagogiikka
- yksilöllisen tuen tarpeen tunnistaminen
- tuen tarpeisiin vastaaminen
- opetusmenetelmät ja moninaiset tukitoimet
- erilaiset oppimisympäristöt

Osaamistehtävä 3: Erityispedagoginen tukipaketti

Valmistette asiantuntijaryhmän kanssa kuvauksen opiskelijan tilanteesta, joka tarvitsee opinnoissaan erityistä tai vaativaa erityistä tukea. Kuvaatte hänen kohdallaan vahvuuslähtöisen ohjauksen ja yksilöllisten tuen tarpeiden suunnittelua ja tuen prosessia. Seuraatte tuen toteuttamista käytännössä. Pohditte erityisopettajana muun muassa miten mielestänne opiskelija on yksilöllisen suunnitelmansa keskiössä aktiivisena toimijana, miten hänen vahvuutensa, kyvyt ja tavoitteet näkyvät ohjauksessa, miten tukitoimia toteutetaan, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä työllistymistä.

Kootkaa asiantuntijaryhmän kanssa tukipaketti, jossa kuvaatte opiskelijan oppimisen tukitoimia siten, että sitä voi soveltaa myös laajemmin. Tukipaketit jaetaan yhteisesti Moodleen ja esittelette sen sovitulla tavalla.

MIELENHYVINVOINTI, TYÖ- JA OPPIMISKYKY | 5 OP

Mielenhyvinvointi on voimavara ja vaikuttaa merkittävästi hyvinvointiin, vuorovaikutukseen sekä opiskelu- ja työkykyyn. Tiedostat mielen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja niiden taustoja. Tunnistat mielen hyvinvointiin liittyviä erilaisia haasteita ja niiden vaikutusta osallisuuteen ja elämän laatuun. Ymmärrät opiskelu- ja työkyvyn merkityksen hyvän elämän perustana. Perehdyt mielenhyvinvoinnin kuntoutuksen mahdollisuuksiin. Osaat tukea opiskelijoiden opiskelu- ja työkykyä ja hyödynnät moniammatillista yhteistyötä.

Sisällöt

- hyvinvointi
- opiskelukyky
- mielenhyvinvointi ja siihen liittyviä haasteita
- mielenhyvinvoinnin tukeminen ja kuntoutus
- työ- ja opiskelukyky ja niiden kuntouttaminen moniammatillisesti

Osaamistehtävä 4: Oppilaitoksen palvelujen kartoitus

Teet erityistä tukea tai vaativaa erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan opiskelukykyä ja hyvinvointia tukevan kartoituksen oppilaitoksessa tarjottavista palveluista. Haastattelet toimijoita ja tarkastelet, miten organisaatiossasi huomioidaan ja tuetaan opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelukykyä opintojen aikana. Kokoat toimet palvelukartaksi. Pohdit perustellen mikä toimii ja mitä pitäisi vielä kehittää sekä miten voit erityisopettajana vaikuttaa kehittämiseen. Jaat palvelujen kartoituksen asiantuntijaryhmäsi kanssa sovitulla tavalla.

Toteutus ja työskentelytavat

Toteutuksessa vuorottelevat lähi-, etä- ja verkkotyöskentely sekä itsenäiset tehtävät. Työskentely koostuu asiantuntijaosuuksista, kirjallisuudesta, erilaisista muista lähdeaineistoista, verkostotyöskentelystä ja opintokäynneistä.

Työskentelet yhteistyössä oman asiantuntijaryhmäsi kanssa jakamalla ja yhdessä rakentamalla uudistuvaa erityisopettajan osaamistasi. Keskeistä on osaamisen kehittäminen ja osoittaminen osaamistehtävien kautta, jotka suunnittelet ja toteutat jokaiseen osioon ohjeen mukaan. Osaamistehtävät palautetaan Moodleen keskustelualueelle ja ne jaetaan yhteisöllisesti sovittulla tavalla.

Mikäli olet suorittanut Erityispedagogiikan perusopinnot 25 op tai osan niistä, osaamistasi tunnustetaan osaksi ammatillisen erityisopettajan opintoja ja voit sopia tästä omaohjaajasi kanssa.

Erityispedagogiikan perusteet vastaavat soveltaen sisällöiltään Helsingin yliopiston erityispedagogiikan perusopintoja. Perusopinnoissa mainittu Kohti tutkivaa otetta 5 op –opintojakson sisällöllinen osuus toteutuu soveltaen opintojaksossa Tutkiva, eettinen ja vastuullinen ammatillinen erityisopettaja 5 op.

KEHITTÄVÄ JA KEHITTYVÄ ASiantuntijuus Inklusiivisessa ammattillisessa koulutuksessa | 20 OP

**Tutkiva, eettinen ja vastuullinen ammatillinen
erityisopettaja | 5 op**

Kehittävä ammatillinen erityisopettaja | 5 op

Vaikuttava ammatillinen erityisopettaja | 5 op

**Opetusharjoittelu ammatillisessa
koulutuksessa | 5 op**

INKLUSIIVINEN AMMATILLINEN KOULUTUS edellyttää ammatilliselta erityisopettajalta tutkivaa, eettistä ja vastuullista toimintaa. Saavutettavuuden ja osallisuuden varmistaminen jokaiselle opiskelijalle on keskeinen osa erityisopettajan työtä. Ammatillinen erityisopettaja on vaikuttaja yhdenvertaisuuden kysymyksissä oppilaitos- ja työyhteisöissä. Sovellat ajantasaista tutkimustietoa omaan työhösi ja kehittämiseen. Tunnet erityiseen ja vaativaan erityiseen tukeen liittyvää hallinnollista ohjausta, esimerkiksi lainsäädäntöä ja säädöksiä.

Muutossuuntautuneena ammatillisena erityisopettajana osaat kiinnittää laaja-alaisesti huomioita yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuviin muutoksiin sekä niiden vaikutuksiin ammatillisessa koulutuksessa. Osaat ennakoita muutoksia sekä niihin liittyviä toimintoja työelämässä. Ammatillisena erityisopettajana suuntaat ajattelusi kohti uusien linjausten kehittämistä ja vahvistat omalta osaltasi opetushenkilöstön tärkeää aktiivista roolia ammattikasvatuksen kentän kehittäjinä ja uudistajina.

Ammatillinen erityisopettajankoulutus on yhteisöllinen prosessi, jossa on yksilöllisiä valintoja. Koulutuksen aikana keskitytään osaamisen kehittämiseen laajan ammatillisen erityisopetuksen kentällä sekä omaan eettiseen kasvuun ihmisenä ja ammattilaisena. Työskentelet lokikirjasi avulla tuoden näkyviin kehittymisesi ammatillisesta opettajasta ammatilliseksi erityisopettajaksi ja oman erityisopettajuutesi vahvistamiseksi.

TUTKIVA, EETTINEN JA VASTUULLINEN AMMATILLINEN ERITYISOPETTAJA | 5 OP

Opiskelijälähtöisyys ja yhteisöllisyys ovat ammatillisen erityisopettajan eettisen toiminnan perusta. Erityisopettaja tekee työssään ratkaisuja, jotka vaikuttavat oppimisyhteisöjen hyvinvointiin. Valintoja tehtäessä on tärkeä olla tietoinen yhteiskunnallisista ilmiöistä ja ajantasaisesta tutkimuksesta sekä säädöksistä. Valintojen perusteiden tulee olla eettisesti kestäviä ja perusteltuja, sillä niillä on pitkäkestoinen vaikutus. Ratkaisuissa erityisopettaja kunnioittaa ja edistää oppijan yksityisyyttä ja itsemääräämisoikeutta opiskelijan yhteisöllistä toimijuutta tukien.

Sisällöt

- toimintaa ohjaavat arvot, periaatteet, päämäärät ja säädökset
- opiskelijahyvinvoinnin eettiset kysymykset
- oppilaitosyhteisön toimintakulttuuri ja monimuotoisuus
- erityisopettajan vastuullinen ja kestävä toiminta
- tutkiva työote

Tämän opintokokonaisuuden myötä

- Teet näkyväksi omaa asiantuntijarooliasi erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen tehtävissä eettisesti kestävästi.
- Edistät päivittäisissä työtehtävissä oppilaitosyhteisön arvojen mukaista toimintakulttuuria sekä vastuullisia käytäntöjä.
- Sovellat monipuolisesta ammatillista erityistä ja vaativaa erityistä tukea koskevaa ajantasaista tutkimustietoa.
- Tunnet kulttuurista monimuotoisuutta ja toimit luontevasti ja aloitteellisesti kulttuurienvälisissä tilanteissa ja kohtaamisessa.
- Hahmotat asiantuntijana toimimisen yhteiskunta- ja koulutuspoliittisen vaikuttamisen kanavia ja käytät niitä.

Osaamistehtävä 5: Henkilökohtainen kehityssuunnitelma ja lokikirja

HEKS -Kartoitat, seuraat ja tallennat omaa ammatillisen erityisopettajana sekä erityisen ja vaativan erityisen tuen asiantuntijana pitämällä lokikirjaa osaamisteoistasi ja –askeleistasi. Lokikirja täydentyy koko opintojen ajan. Jaat lokikirjasi sisältöjä säännöllisesti omaohjaajasi kanssa. Opintojesi päättyessä kokoat lokikirjaasi karttuneen osaamisesi ja arvioit osaamistasi sen avulla asiantuntijaryhmässä ja omaohjaajasi kanssa.

Osaamistehtävä 6: Tutkimusanalyysi

Valitset ajankohtaisen erityiseen tai vaativaan erityiseen tukeen liittyvän väitöskirjan tai 3–4 tieteellistä artikkelia. Perehdyt ja analysoit sen yksin tai valitsemassasi ryhmässä erillisen ohjeen mukaan. Arvioit tutkimustiedon sovellettavuutta suhteessa omaan työhösi. Esittelet analyysisi yhteisessä tilaisuudessa. Osallistut yhteiseen reflektioon jaetuista analyyseistä.

KEHITTÄVÄ AMMATILLINEN ERITYISOPETTAJA | 5 OP

Ammatillinen erityisopettaja on erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen pedagoginen asiantuntija erilaisissa oppimistilanteissa- ja ympäristöissä. Ammatillinen erityisopettaja arvioi ja kehittää inklusiivista ammatillista koulutusta erilaisissa tehtävissä. Hän toimii erityispedagogiikan asiantuntijana ja kehittäjänä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kehittävä työote sisältää myös neuvonta- ja ohjaustyötä asiantuntijana sekä hallinnollisen työn osaamista.

Sisällöt

- teoreettisen tiedon yhdistäminen ja soveltaminen käytännön osaamiseen
- refleктоiva työskentely
- kehittäminen yhteistyöverkostoissa
- kehittävä työote
- työyhteisön hyvinvointi ja erityispedagogisen osaamisen kehittäminen

Tämän opintokokonaisuuden myötä

- Rakennat omaa käyttöteoriaasi, jossa yhdistyvät erityiseen tukeen liittyvä ajantasainen teoreettinen tieto ja käytännöllinen osaaminen.
- Omaksut kehittävä, refleктоivan työskentelyotteen laajassa erityispedagogisessa kentässä.
- Osallistut asiantuntijana oppilaitosten sekä työelämän alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen toimintaan ja kehittämiseen.
- Otat vastuuta erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen kehittämisestä suunnittelemalla ja toteuttamalla työyhteisön osaamista ja hyvinvointia edistävän kehittämistyön yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

- Arvioit kehittämistyösi prosessia ja tuloksia jatkuvan kehittämisen näkökulmasta.

Osaamistehtävä 7: Kehittämistyö

Suunnittelet, toteutat ja arvioit ammatilliseen erityiseen tai vaativaan erityiseen tukeen liittyvän kehittämistyön. Kehittämistyö on erityiseen ja vaativaan erityiseen tukeen liittyvä ajankohtainen käytännönläheinen työ. Voit toimia itsenäisesti tai valitsemassasi työryhmässä. Dokumentoit kehittämistyön omaohjaajasi kanssa sopimallasi tavalla ja liität siihen teoreettisen taustan.

VAIKUTTAVA AMMATILLINEN ERITYISOPETTAJA | 5 OP

Ammatillinen erityisopettaja vaikuttaa omilla arjen teoillaan tulevaisuuden kehittämiseen. Ammatillisen erityisopettajan osaaminen muodostuu työelämän avaintaidoista, sosiaalisesta vuorovaikutusosaamisesta, ammatillisesta perusosaamisesta ja erityisosaamisesta. Ammatillisen erityisopettajan uudet osaamistarpeet verkostoissa liittyvät palvelujärjestelmiin, tiedonsiirtoon ja palveluohjaukseen. Erityisopettaja edustaa erityisen ja vaativan erityisen tuen näkökulmaa ja edistää oppijoiden hyvän elämän kokonaisuutta. Ennakoiva, toimintakykyä tukeva näkökulma edellyttää sisällöllisiä pedagogisen ja erityispedagogisen toiminnan ja ratkaisujen uudistumista.

Sisällöt

- vaikuttamismahdollisuudet erityisopettajana
- toimiminen erilaisissa toimintaympäristöissä ja -verkostoissa
- oppijoiden hyvän elämän lähtökohdat ja mahdollisuudet
- opiskelijälähtöinen palveluprosessi toimivissa tuki- ja ohjauspalveluissa

• Tämän opintokokonaisuuden myötä

- Havainnoit ja reflektoit ihmisten elämäntilanteiden kokonaisuutta.
- Seuraat yhteiskunnan kehitystä ja siinä tapahtuvia muutoksia ja osaat tunnistaa niiden vaikutuksia omassa työssäsi.
- Vahvistat opiskelijälähtöistä palveluprosessia ajattelu- ja työskentelytavassasi erityisopettajan työssä.
- Osaat hyödyntää tietoa yhteiskunnan perusrakenteista ja toimintavoista sekä osallistut rakentavalla tavalla yhteisön toimintaan ja päätöksentekoon.

- Tunnet kansalliset vaikuttamisen väylät ja verkostot sekä ymmärrät myös kansainvälisen yhteistyön merkityksen kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa.

Osaamistehtävä 8: Havainnointi ihminen yhteisössään

Suunnittelet ja toteutat asiantuntijaryhmäsi kanssa havainnointitehtävän, jossa tarkastelette niitä oppilaitosten ulkopuolisia yhteisöjä, joissa opiskelijat elävät. Dokumentoitte havaintonne ja jaatte ne sovitusti. Kytkette havaintonne ja johtopäätöksenne mediassa ja yhteiskunnassa käytävään ajankohtaiseen keskusteluun, tuoreeseen tutkimustietoon sekä merkittäviin yhteiskunnallisiin ilmiöihin. Liität oivalluksesi osaksi tulevaisuussuuntautunutta toimintatapaasi ammatillisena erityisopettajana.

OPETUSHARJOITTELU AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA | 5 OP

Ammatillisen erityisopettajan asiantuntijuus on erityispedagogista asiantuntijuutta ammatillisessa koulutuksessa, erilaisissa työtehtävissä tai työ-, toiminta- ja oppimisympäristöissä, erilaisten ammattilaisten, oppijoiden ja toimijoiden kanssa. Tämä edellyttää hyvää, joustavaa ja tavoitteellista yhteistyötä yhdessä. Opetuksessa ja ohjauksessa huomioit mm. oppijan elämäntilanteen ja arjen taidot ja näihin liittyvät palvelut ja kuntoutumisen tukemisen. Osaat huomioida kulttuuriset erot ja tuet kaikkien osallisuutta yhteisössä. Toteutat kielitietoista ohjausta omassa työssäsi tukien oppimiseen, kulttuuriin, kieleen ja toimintaan liittyvää ohjauksen tarpeita.

Sisällöt

- erityistä tukea ja vaativaa erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan ohjaus ja opetus
- kieli- ja kulttuuritietoinen ohjaus ja opetus
- henkilökohtaistaminen ja yhteisöllisyys
- mukauttaminen ja poikkeaminen
- opiskelijan kuntoutumisen tukeminen

• Tämän opintokokonaisuuden myötä

- Toimit ammatillisen erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen asiantuntijana ammatillisessa koulutuksessa.
- Kehität ammatillista koulutusta erityispedagogisesta näkökulmasta yhdessä oppilaitos- ja työyhteisön edustajien kanssa.
- Sovellat erityisopettajana ajantasaisia opetuksen ja ohjauksen menetelmiä ja oppimisympäristöjä käytännön opetuksessa.

- Teet suunnitelman, toteutat, saat palautetta (asiantuntijaryhmäsi vertaisilta, verkoston edustajilta, opiskelijoilta ja omaohjaajaltasi) sekä arvioit vähintään kaksi opetuksen seurantaa ja vähintään kaksi omaa opetusta ammatillisessa erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen opetuksessa. Liität nämä kuvaukset osaksi lokikirjaasi.

Osaamistehtävä 9A: Opiskelijan havainnointitehtävä

Seuraat opetusharjoittelun yhteydessä valitsemasi erityistä tai vaativaa erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan arkea ammatillisessa oppilaitoksessa. Havainnoit, millainen on hänen päivänsä, millaisia onnistumisia ja haasteita hän kohtaa, miten hän tarvitsee ja saa tukea, millaisia mahdollisuuksia hänellä on osallistua. Dokumentoit ja jaat havaintosi sekä sovellet niistä oivaltamaasi omaan toimintaasi ammatillisena erityisopettajana..

Osaamistehtävä 9B: Opiskeluryhmän havainnointitehtävä

Seuraat opetusta seuratesasi valitsemasi opiskelijaryhmän arkea sinulle uudessa ammatillisessa oppilaitoksessa. Millaisia tuen tarpeita ryhmässä ilmenee? Miten opetus- ja ohjaushenkilöstö vastaa niihin? Kuinka ryhmänilmiöt vaikuttavat erityisen ja vaativan erityisen tuen tarvisijoiden oppimiseen? Mitä erityispedagogisia keinoja voisi soveltaa osallisuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi ryhmässä? Dokumentoit ja jaat havaintosi sekä sovellet niistä oivaltamaasi omaan toimintaasi ammatillisena erityisopettajana.

Osaamistehtävä 10A: opetusharjoittelu ammatillisessa koulutuksessa.

Toteutus ja työskentelytavat

Toteutat ja arvioit vähintään kaksi ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvaa seurantaa ja vähintään kaksi omaa opetusta, joissa tarvitaan erityisen tai vaativan erityisen tuen osaamista. Teet suunnitelman, toteutat ja saat palautetta (vertaisiltasi, erityisopettajilta, opiskelijoilta ja omaohjaajaltasi) omasta opetuksestasi. Omaohjaajasi tulee seuraamaan opetustasi. Liität nämä kokemuksesi osaksi lokikirjaasi.

Toteutuksessa vuorottelevat lähi-, etä- ja verkkotyöskentely sekä itsenäiset tehtävät. Työskentely koostuu asiantuntijaosuuksista, kirjallisuudesta, erilaisista muista lähdeaineistoista, verkostotyöskentelystä ja opintokäynneistä.

Työskentelet yhteistyössä oman asiantuntijaryhmäsi kanssa jakamalla ja yhdessä rakentamalla uudistuvaa erityisopettajan osaamistasi. Keskeistä on osaamisen kehittäminen ja osoittaminen osaamistehtävien kautta, jotka suunnittelet ja toteutat jokaiseen osioon ohjeen mukaan. Osaamistehtävät palautetaan Moodleen keskustelualueelle ja ne jaetaan yhteisöllisesti sovitulla tavalla. Opit käyttämään ja soveltamaan monipuolisesti erityispedagogisia menetelmiä ja malleja erilaisissa oppimisympäristöissä.

OSALLISUUDEN JA KUNTOUTUKSEN TUKEMINEN ERITYISOPETUKSESSA JA VERKOSTOISSA | 10 OP

Monialainen yhteistyö oppimisessa | 5 op

Opetusharjoittelu palveluverkostoissa | 5 op

OSALLISUUDEN LISÄÄMINEN ja kuntoutuksen tukeminen ovat erityisopettajan osaamista, jolla autetaan opiskelijoita saavuttamaan oppimisen tavoitteet, siirtymävaiheissa sekä työllistymisessä. Tämä edellyttää erilaisissa palveluverkostoissa erityisen ja vaativan erityisen tuen asiantuntijana toimimista. Erityisopettaja edistää kaikkien opiskelijoiden osallisuutta, toimijuutta ja itsemääräämisoikeutta. Erityisopettaja toimii vastuullisesti ja luo kuntoutumista vahvistavia työkäytäntöjä, perustelee toimintaansa arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Osaamisen keskiössä ovat osallisuuden edistäminen, läheisyhteistyön vahvistaminen sekä palveluverkostojen kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen.

MONIALAINEN YHTEISTYÖ OPPIMISESSA | 5 OP

Opiskelijan tukeminen on monen eri asiantuntijatahon yhteistyötä. Monialainen yhteistyö oppimisessa ja kuntoutumisessa rakentaa jokaiselle opiskelijalle mahdollisuuksia oppia ja onnistua. Toteutat opiskeluhyvinvointiin liittyvää monialaista toimintaa yhteistyössä opiskelijan, monialaisten toimijoiden ja opiskelijoiden läheisten kanssa yhteistyössä. Paneudut vaativan erityisen tuen palveluverkoston moniin eri toimijoihin.

Tuet, neuvot ja ohjaat ohjaus- ja opetushenkilöstöä asiantuntijana erilaisissa kasvatuksellisissa sekä erityispedagogisissa kysymyksissä.

Sisällöt

- vahvuuslähtöinen opiskelijan tukeminen
- opiskeluhyvinvointi
- vuorovaikutustaidot ja läheisyhteistyö
- työskentely asiantuntijaverkostossa
- monialainen yhteistyö oppimisessa ja kuntoutumisen tukemisessa

Tämän opintokokonaisuuden myötä

- Toimit työssäsi kokonaisvaltaisesti ja inhimillisesti opiskelijaa ja yhteisöä tukien.
- Toimit rakentavasti yhteistyössä eri ammattiryhmien ja asiantuntijoiden kanssa sekä erityispedagogisena asiantuntijana erilaisissa yhteistyöverkostoissa ja kuntoutuksessa.
- Käytät työssäsi ammatillisia vuorovaikutus-, ihmissuhde- ja neuvottelutaitoja.
- Hyödynnät työssäsi opiskelijoiden ja työyhteisön jäsenten välistä vertaistukea.

Osaamistehtävä 11: Asiantuntijaryhmätyöskentelyn reflektio

Osallistut asiantuntijaryhmäprosessiin opintojesi ajan sekä vähintään kahteen asiantuntijaryhmätapaamiseen omaohjaajasi kanssa. Kuvaillet ja reflektoit yhdessä asiantuntijaryhmäsi kanssa työskentelyänne ja sen merkitystä erityisopettajaksi kehitymisellesi. Arvioit yhteistyönne vahvuuksia ja haasteita. Hahmotat omaa rooliasi yhteistyön rakentajana ja mietit omia kehitymisenmahdollisuuksiasi asiantuntijana erilaisissa työryhmissä toimiessasi.

OPETUSHARJOITTELU PALVELUVERKOSTOISSA | 5 OP

Ammatillisen erityisopettajan työhön kuuluu toimiminen erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen asiantuntijana erilaisissa palveluverkostoissa. Tähän liittyy myös ammatillisen koulutuksen verkostoyhteistyötä erityispedagogisesta näkökulmasta yhdessä oman organisaation, työelämän ja poikkisektorisen palveluverkoston edustajien kanssa. Perehdyt ammatillisen koulutuksen palveluverkostoihin oman organisaatiosi näkökulmasta ja toteutat opetusharjoittelun valitsemassasi palveluverkostossa.

Sisällöt:

- palveluverkostot
- poikkisektorinen monialainen yhteistyö
- kuntoutumisen kokonaisvaltainen tukeminen
- voimavaralähtöinen valmentava ohjausote
- ohjauksen joustava yhteistyömalli

• Tämän opintokokonaisuuden myötä

- Osaat rakentaa yksilölähtöisiä opiskelumalleja yksilö- ja ryhmäohjauksessa, sekä toimit monialaisissa verkostoissa opiskelijan yksilöllisten ja yhteisön tavoitteiden tarpeiden mukaisesti.
- Tunnistat yhteistyöverkostoja opiskelijan, ohjauksen ja organisaation näkökulmista.
- Kehität erityistä ja vaativaa erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan, koulutuksen järjestäjien, työelämän toimijoiden ja eri viranomaistahojen välillä saumatonta yhteistyötä ja palveluja.
- Teet suunnitelman, toteutat, saat palautetta (asiantuntijaryhmäsi vertaisilta, verkoston edustajilta, opiskelijoilta ja omaohjaajaltasi) sekä arvioit vähintään kaksi palveluverkostoissa tapahtuvaa

seurantaa ja vähintään yhden oman ohjauksen. Liität nämä kuvaukset osaksi lokikirjaasi.

Osaamistehtävä 12: Oma palveluverkostokarttani.

Tehtävän myötä pääset pohtimaan ja arvioimaan verkostojen merkitystä, toimivuutta sekä millaisia ovat omat verkostosi. Verkostoyhteistyötehtävässä kartoitat, tarkastelet ja perustelet myös yhteistyön haasteita ja ongelmakohtia.

Osaamistehtävä 10B: opetusharjoittelu palveluverkostoissa

Toteutus ja työskentelytavat

Toteutat ja arvioit vähintään kaksi palveluverkostoissa tapahtuvaa seurantaa ja teet vähintään yhden oman ohjauksen, joissa tarvitaan erityisen tai vaativan erityisen tuen osaamista. Teet suunnitelman, toteutat ja saat palautetta (vertaisiltasi, palveluverkoston edustajilta, opiskelijoilta/asiakkailta ja omaohjaajaltasi) omasta ohjauksestasi. Liität nämä kokemuksesi osaksi lokikirjaasi.

Toteutuksessa vuorottelevat lähi-, etä- ja verkkotyöskentely sekä itsenäiset tehtävät. Työskentely koostuu asiantuntijaosuuksista, kirjallisuudesta, erilaisista muista lähdeaineistoista, verkostotyöskentelystä ja opintokäynneistä.

Työskentelet yhteistyössä oman asiantuntijaryhmäsi kanssa jakamalla ja yhdessä rakentamalla uudistuvaa erityisopettajan osaamistasi. Keskeistä on osaamisen kehittäminen ja osoittaminen osaamistehtävien kautta, jotka suunnittelet ja toteutat jokaiseen osioon ohjeen mukaan. Osaamistehtävät palauteaan Moodleen keskustelualueelle ja ne jaetaan yhteisöllisesti sovitulla tavalla.

ERITYISEN JA VAATIVAN ERITYISEN TUEN MENETELMÄT SEKÄ MAHDOLLISUUDET OPPIMISESSA | 10 OP

**Toimintatavat- ja ympäristöt erityisessä ja vaativassa
erityisessä tuessa | 5 op**

Opetusharjoittelu työelämäympäristöissä | 5 op

ERITYISEN JA VAATIVAN tuen keinot tukea kaikkia opiskelijoita yksilöllisesti ammatillisessa koulutuksessa ovat moninaiset. Erilaiset toimintaympäristöt edellyttävät erityisopettajalta kykyä kehittää erilaisia menetelmiä sekä hyödyntää teknologiaa opiskelijoiden oppimisen tavoitteiden saavuttamiseksi. Oppimisympäristön valinnalla ja tuen välineiden henkilökohtaistamisella voidaan vaikuttaa niin opiskelijan motivaatioon, osaamisen karttumiseen kuin kokonaishyvinvointiinkin. Asiantunteva ammatillinen erityisopettaja kykenee luomaan uusia tapoja tukea opiskelijoita ja löytää ratkaisuja erilaisten opiskelijoiden oppimisen haasteiden kirjoon. Erityisen tuen asiantuntija luo yhdessä oppijan ja työelämän kanssa yksilöllisiä, joustavia opintopolkuja kohti työllistymistä ja hyvää elämää.

TOIMINTATAVAT- JA YMPÄRISTÖT ERITYISESSÄ JA VAATIVASSA ERITYISESSÄ TUESSA | 5 OP

Ammatillisen erityisen tuen mahdollisuudet ja keinot ovat monet. Otat käyttöösi uusia erityispedagogisia menetelmiä ja keinoja tukea erityisen ja vaativan erityisen tuen opiskelijoita vaihtelevissa ammatillisessa koulutuksen oppimisympäristöissä, työelämäympäristöissä ja erilaisissa siirtymävaiheissa. Jaat ohjaus- ja opetusosaamistasi ammatillisen erityisen ja vaativan erityisen tuen asiantuntijana. Opit kollegoiltasi erilaisia tapoja toteuttaa erityistä tukea. Tutustut erilaisiin oppimisympäristöihin ja niiden mahdollisuuksiin opiskelijoiden tukemisessa. Kehität ammatillisen erityisen tuen toteuttamista työelämäyhteistyössä ja aidoissa työelämäympäristöissä.

Sisällöt:

- työelämäyhteistyö, työssäoppimisen ja työllistymisen tukeminen ammatillisessa koulutuksessa
- ohjauksen ja tuen keinot siirtymävaiheissa ja erilaisissa toimintaympäristöissä
- erityispedagogisten keinojen ja oppimista tukevien apuvälineiden soveltaminen ja kehittäminen vaihtelevissa erityisen ja vaativan erityisen tuen oppimis- ja toimintaympäristöissä
- henkilökohtaistaminen
- erityispedagogisena asiantuntijana toimiminen

Tämän opintokokonaisuuden myötä

- Kohtaat erilaiset opiskelijat, heidän osaamisensa sekä oppimiseen liittyvät haasteet ja mahdollisuudet ammatillisen koulutuksen moninaisissa oppimis- ja toimintaympäristöissä.
- Kokeilet, jaat ja kehität erityispedagogista osaamistasi opetuksessa ja ohjauksessa hyödyntäen ajanmukaisia menetelmiä ja mahdollisuuksia.
- Ennakoit opetusteknologisia ratkaisuja ohjauksen ja opetuksen kehittämisessä erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen toimintaympäristöissä.
- Hyödynnät erityisen ja vaativan erityisen tuen käytäntöjä työelämäyhteistyössä ja työelämässä tapahtuvassa oppimisessa.

Osaamistehtävä 13: Erityisopettajan työkalupakki

Opettelet ja kokeilet uusia erityisen ja vaativan erityisen tuen keinoja. Jaat osaamistasi asiantuntijaryhmässäsi ja muissa yhteisöissä mentoroiden niin, että myös toiset oppivat käyttämään kyseisiä keinoja. Sovellat monenlaisia keinojasi erilaisissa ympäristöissä. Kokoat itsellesi työkalupakkiin menetelmiä ja dokumentoit ne lokikirjaasi tai muulla sovitulla tavalla.

OPETUSHARJOITTELU

TYÖELÄMÄYMPÄRISTÖISSÄ | 5 OP

Opiskelijan työllistyminen on aina yksilöllinen prosessi, jossa omat tavoitteet ja kokonaisvaltainen elämäntilanne vaikuttavat työtehtäviin, työpaikan valintaan ja tulevaisuuden rakentumiseen. Tähän tarvitaan yksilöllisesti tuettuja työllistymispolkuja ja yhteistyötä työelämän kanssa. Ammattiosaamisen ja työelämätaitojen oppimisessa keskeistä ovat aidot työelämän oppimisympäristöt ja siellä tapahtuvat ohjaus, joiden avulla rakennetaan työelämässä tarvittavaa osaamista ja turvataan työllistymisen mahdollisuuksia.

Sisällöt

- opiskelijan vahvuuslähtöinen ohjaus ja työllistymis- ja/tai urasuunnitelmat
- opiskelijan osaaminen ja työkyvyn arviointi sekä yksilöllinen työllistymisen polku
- erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen asiantuntijuus työelämäympäristöissä
- tuetun työllistämisen malli ja soveltamismahdollisuudet työhönvalmennuksessa
- työelämälähtöinen kehittämisosaaminen työyhteisöissä ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa

Tämän opintokokonaisuuden myötä

- Kehität ammatillisen koulutuksen työelämäyhteistyötä ja luot erityistä tukea ja vaativaa erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille työllistymismahdollisuuksia yhdessä työelämän edustajien kanssa.
- Perekdyt työpaikan toimintakulttuuriin ja jalkaudut työpaikoille kartoittaen aktiivisesti opiskelijoiden osaamiseen ja työkykyyn soveltuvia työtehtäviä.
- Tuet omalta osaltasi avointa, arvostavaa ja hyvää työilmapiiriä sekä monimuotoista työyhteisöä.

- Teet suunnitelman, toteutat, saat palautetta (asiantuntijaryhmäsi vertaisilta, verkoston edustajilta, opiskelijoilta ja omaohjaajaltasi) sekä arvioit vähintään kaksi opetuksen seurantaa ja vähintään kaksi omaa opetusta työelämäympäristössä. Liität nämä kuvaukset osaksi lokikirjaasi.

Osaamistehtävä 14: Työllistämisen tuen mahdollisuudet

Kartoitat ja pohdit, miten luodaan edellytykset sille, että yritykset työllistäisivät erityistä tai vaativaa erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä. Perehdyt työllistämisen keskeisiin käsitteisiin ja löydät niiden toteuttamiselle käytännön ratkaisuja. Tehtävä toteutetaan ja dokumentoidaan omaohjaajasi kanssa sopimallasi tavalla ja jaetaan yhteisesti.

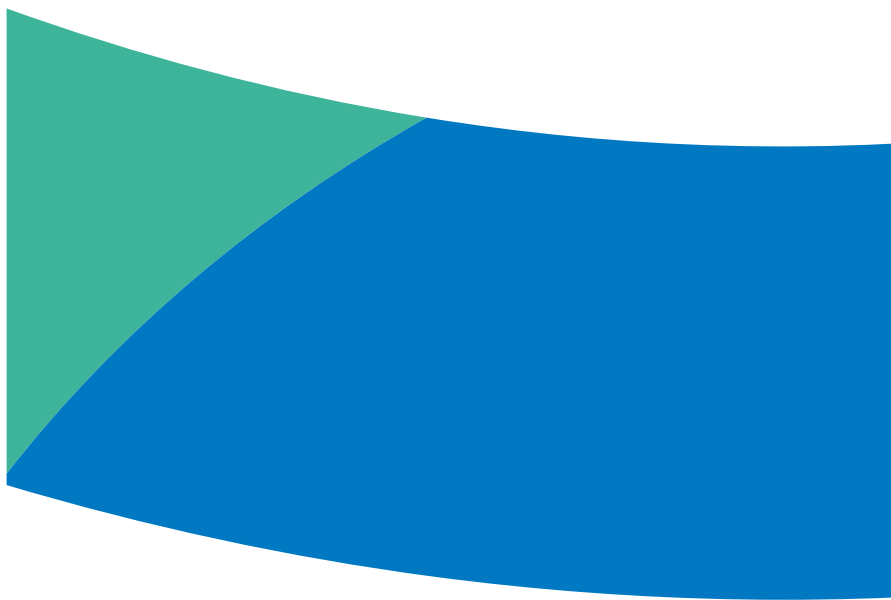
Osaamistehtävä 10C: Opetusharjoittelu työelämässä

Toteutus ja työskentelytavat

Toteutat ja arvioit vähintään kaksi työelämäympäristöissä tapahtuvaa seuranta- ja vähintään kaksi omaa ohjausta, joissa tarvitaan erityisen tai vaativan erityisen tuen osaamista. Teet suunnitelman, toteutat ja saat palautetta (vertaisiltasi, työelämän edustajilta, opiskelijoilta ja omaohjaajaltasi) omasta ohjauksestasi. Liität nämä kokemuksesi osaksi lokikirjaasi.

Toteutuksessa vuorottelevat lähi-, etä- ja verkkotyöskentely sekä itsenäiset tehtävät. Työskentely koostuu asiantuntijaosuuksista, kirjallisuudesta, erilaisista muista lähdeaineistoista, verkostotyöskentelystä ja opintokäynneistä.

Työskentelet yhteistyössä oman asiantuntijaryhmäsi kanssa jakamalla ja yhdessä rakentamalla työelämälähtöistä uudistuvaa erityisopettajan osaamistasi. Keskeistä on osaamisen kehittäminen ja osoittaminen osaamistehtävien kautta, jotka suunnittelet ja toteutat jokaiseen osioon ohjeen mukaan. Osaamistehtävät palautetaan Moodleen keskustelualueelle ja ne jaetaan yhteisöllisesti sovitulla tavalla.

ERITYISOPETTAJAN KEHITYMISOHJELMA JA OSAAMISEN OSOITTAMINEN

AMMATILLISENA ERITYISOPETTAJANA OSOITAT osaamisesi osaamistehtävien kautta. Osaamistehtävien toteuttamistavat ovat ammatillisen koulutuksen erilaisissa toiminnoissa, toimintaympäristöissä ja yhteistyössä toteutettavia monipuolisia tehtäviä. Osan tehtävistä voit tehdä yksilöllisesti ja osa on yhteistyössä toteutettavia. Hyväksytyssä osaamistehtävässä osoitat, että osaat suunnitella, toteuttaa, soveltaa, vertailla, perustella ja kehittää erityispedagogista toimintaa.

Osaamistehtävissä osoitat ammatillisena erityisopettajana ajanmukaista, teoreettista ja käytännön erityispedagogista, tulevaisuuden visioita huomioivaa ja perusteltua asiantuntijaosaamista.

Kehittymisosaaminen

Tunnet ammatillisen erityisopettajan koulutuksen kehittymisohjelman ja tunnistat ammatillisen koulutuksen tulevia kehityskulkuja sekä muutoksia. Tunnistat henkilökohtaisia, asiantuntijaryhmäsi sekä työyhteisösi kehittämistarpeita suhteessa ammatillisen koulutuksen erityisen tuen tulevaisuuden haasteisiin. Asetat perusteltuja ja suunnitelmallisia tavoitteita omalle sekä yhteisölliselle oppimiselle. Toimit muutossuuntautuneesti ja yhteisöllisesti. Hyödynnät tarkoituksenmukaisia yhteistyöverkostoja ja osaat toimia niissä dialogisesti, kehittävästi ja tutkivalla otteella asiantuntijuutesi vahvistamisessa. Osaat määritellä omaa osaamiidentiteettiäsi ja tukea myös muiden osaamisen kehittymistä.

Ammatillinen reflektio-osaaminen

Tunnistat ja arvioit kriittisesti osaamistasi, arvojasi ja asenteitasi sekä ajattelu- ja toimintamallejasi. Kykenet toteuttamaan yhteisöissäsi kehittävää ja kannustavaa palautetta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa perustuen erityispedagogiseen tietoon ja tutkimukseen. Kriittinen ja rakentava reflektointi tukee osaamiidentiteetin ja eettisen ajattelun kehittymistä kohti omaa erityisopettajuuttasi.

Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Toivotamme antoisaa, monipuolista yhteisöllistä oppimisen matkaa ammatillisten erityisopettajaopintojen parissa!

Erityisopettajankouluttajat

ERITYISOPETTAJAN KEHITTÄMISEN JATKUMO

ERITYISOPETTAJAN TYÖ EDELLYTTÄÄ jatkuvaa kouluttautumista, kehittämisprosessien käynnistämistä ja niihin osallistumista. Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun täydennyskoulutus sekä tutkimus- ja kehittämistoiminta tarjoavat monenlaisia yhteistyömuotoja erityisopettajan työn kehittämiseen.

Täydennyskoulutus

Täydennyskoulutuksissa päivitetään opetushenkilöstön ja oppilaitosorganisaatioiden osaamista ja kehitetään uusia ratkaisuja opiskelun, työelämän ja elinikäisen oppimisen tarpeisiin. Lisäksi täydennyskoulutuksilla tuetaan oppilaitosorganisaatioita kouluttamalla ja konsultoimalla oppilaitosten johtoa ja työelämän yhteistyökumppaneita.

Haaga-Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu toteuttaa täydennyskoulutusta sekä Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön ja EU:n rahoituksen avulla että maksullisena palvelutoimintana. Koulutukset voivat olla lyhytkestoisia tai laajempia opintopisteytettyjä koulutuskokonaisuuksia, konsultointipalveluita, seminaareja, luentosarjoja tai ajankohtaispäiviä, joita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä asiakkaan kanssa. (www.haaga-helia.fi/fi/opettajien-taydennyskoulutus)

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI)

TKI-toimintaa tehdään verkostoissa ja hankkeissa kansainvälisesti ja kansallisesti. Toiminta toteutuu yhteistyössä työelämän, rahoittajien, ammatillisten koulutusorganisaatioiden sekä korkeakoulujen kanssa. Ammatillinen opettajakorkeakoulu hallinnoi Haaga-Helia ammattikorkeakoulun yhtä tutkimusaluetta, vaikuttavaa ammatillista pedagogiikkaa (ks. www.haaga-helia.fi)

[fi/fi/vaikuttava-ammattillinen-pedagogiikka](http://fi.fi/vaikuttava-ammattillinen-pedagogiikka)). Toiminta on tulevaisuuteen suuntautuvaa ja työelämän muutoksia ennakoivaa, ja se palvelee ammatillista opettajankoulutusta ja ammatillista koulutusta.

TKI-työn projektien toimintaa ja tuloksia esitellään seminaareissa, verkko-tapahtumissa ja verkostotapaamisissa, joista tiedotetaan myös opettaja-korkeakoulun verkkosivuilla. Opiskelijat ovat tervetulleita osallistumaan hankkeisiin ja tapahtumiin.

Alumnitoiminta

Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun alumneja ovat kaikki, jotka ovat suorittaneet ammatillisen opettajan, erityisopettajan tai opinto-ohjaajan pedagogiset opinnot. Päivitä tietosi opettajakorkeakoulun alumnirekisteriin verkkosivujen kautta (www.haaga-helia.fi/alumni). Näin varmistat, että saat ajankohtaisimmat uutiset ja kutsut tapahtumiimme.

Alumnit ovat opettajakorkeakoululle tärkeä sidosryhmä, jolle tarjoamme muun muassa

- mahdollisuuden verkostoitua oman ammattiryhmän kanssa
- tilaisuuksia ajankohtaisten aiheiden parissa
- jatko- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia
- julkaisuja opettajan työn kehittämiseksi.

OPINTOJEN TUEKSI

Yhteystiedot

Haaga-Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Pasilan kampus, 7. kerros

Ratapihantie 13, 00520 Helsinki

Opintopalvelut

- Ammatillisen opettajakorkeakoulun opintopalvelut, 2. kerros.
- Opintoneuvojan tavoitat parhaiten osoitteesta opintopalvelut.aokk@haaga-helia.fi, puh 029 447 1059
- Opintopalveluista (haaga-helia.fi/fi/opintopalvelut-aokk) saat tietoa opiskelun käytännön asioista, muun muassa:
 - verkkotunnuksista
 - mahdollisista selvityksistä työ- ja elinkeinotoimistoa ja muita viranomaisia varten
 - opiskelutodistuksista
 - todistuksista ja valmistumisesta.

Opiskelijan sivut

- Opiskelijan sivulle (haaga-helia.fi/fi/opiskelijalle-aokk) on koottu opiskelijalle tärkeää tietoa ja materiaalia, muun muassa:
 - kehitysohjelmia
 - lähdeluettelo
 - koulutusten aikataulut
 - ohjeita käyttäjätunnuksiin, sähköpostiin.

Ammatillista opettajankoulutusta vuodesta 1950. Haaga-Helia ammattillinen opettajakorkeakoulu.

AMMATTIIN JA TYÖELÄMÄÄN valmentavalla koulutuksella on Suomessa jo yli satavuotiset perinteet. Systemaattinen opettajille suunnattu pedagoginen koulutus kehittyi kuitenkin vasta 1950-1960-lukujen taitteessa.

Toinen maailmansota, pula ammattitaitoisesta työvoimasta, suuret ikäluokat ja elinkeinorakenteen muutos saivat yhteiskunnan viimein kiinnittämään huomiota ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Vuonna 1947 kauppaja- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosaston laatiman suunnitelman mukaan Suomeen tuli luoda koko maan kattava ammatillisen koulutuksen verkosto, sekä rakentaa systemaattinen opettajankoulutus ammattiin valmistavaa koulutusta varten. Opettajankoulutukselle asetettiin neljä tehtävää: opettajankoulutuksen tuli parantaa opetuksen vaikuttavuutta ja laatua, lisätä ammatillisen koulutuksen yleistä arvostusta, nostaa ammatillisen koulutuksen opettajien ammatin arvostusta sekä kehittää ammatilliseen koulutukseen erityisesti soveltuvaa pedagogiikkaa.

Kauppaja- ja teollisuusministeriössä suhtauduttiin myönteisesti Suomen Liikemiesten Kauppaopiston anomukseen opettajankoulutuksen toteuttamiseksi oppilaitoksen yhteydessä. Lokakuun 17. päivänä vuonna 1950 päivätyssä päätöksessä todetaan, että ministeriö ”on nähnyt hyväksi määrätä Suomen liikemiesten kauppaopiston toimimaan sellaisena kauppaoppilaitoksena, jossa kauppaopettajiksi aikovat voivat suorittaa edellä mainitun asetuksen ja ministeriön päätöksen edellyttämän opetuksen harjoittelun ja käytännölliset opettajakokeet”. Päätöksen allekirjoittajina olivat ylijohtaja Aarno Niini ja opetusneuvos Bertel Gronhjort.

Vuonna 1997 Suomen Liikemiesten Kauppaopiston opettajankoulutus siirtyi ammattikorkeakoulu Helian yhteydessä toimintansa aloittaneen ammatilliseen opettajakorkeakouluun. Opettajankoulutus laajeni siten,

että opettajakorkeakoulussa koulutettiin kaikkien ammatillisen koulutuksen alojen opettajia. Vuodesta 2006 opettajakorkeakoulussa on koulutettu erityisopettajia ja vuodesta 2011 alkaen myös opinto-ohjaajia. Vuonna 2007 perustettiin uusi ammattikorkeakoulu Haaga-Helia, jonka yhteydessä opettajakorkeakoulu jatkoi toimintaansa.

Ammatillinen koulutus ja ammattikorkeakoulutus ovat monipuolisia, monialaisia ja tulevaisuuteen suuntautuvia. Koulutuksella on yksilöä, työelämää ja yhteiskuntaa kehittävä tehtävä. Suomessa yhä arvostetaan koulutusta. Voimme tänäänkin hyväksyä vuonna 1947 opettajankoulutukselle asetetut neljä tehtävää. Pedagogista osaamista tarvitaan ammatillisen oppimisen yhteydessä myös työpaikoilla työssäoppimisen yhteydessä. Ammattikorkeakouluissa pedagogiikka on kuulunut opettajien osaamisalueisiin ammattikorkeakoulujen perustamisesta saakka. Tiedekorkeakouluissa kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota pedagogikkaan. Myös muualla työelämässä, vaikkapa esimiestehtävissä tai henkilöstön kehittämistehtävissä pedagogisen osaamisen merkitys on havaittu.

Opettajat ovat oppimisen ja pedagogiikan asiantuntijoita. 2020-luku on oppimisen vuosikymmen.

Tervetuloa opiskelemaan Haaga-Helia Ammatilliseen opettajakorkeakouluun!

Jari Laukia

johtaja, Ammatillinen opettajakorkeakoulu

jari.laukia@haaga-helia.fi

AIKATAULU

Opintojen kontaktipäivät joko lähi- tai verkko-opiskeluna klo 9–15.
Haaga-Helia AMK, Pasila kampus, (Ratapihantie 13).

2023

22.–23.5.2023	aloitus lähiopiskeluna
2.6.2023	lähi
30.–31.8.2023	lähi
25.–26.9.2023	lähi
27.10.2023	verkko
30.10.2023	verkko
21.–22.11.2023	lähi
1.12.2023	verkko
13.12.2023	verkko

2024

29.–30.1.2024	lähi
14.–15.2.2024	verkko
21.–22.3.2024,	lähi
17.4.2024	lähi
7.5.2024	valmistujaiset klo 11.30 – n. 13.00

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Ratapihantie 13, 00520 Helsinki
www.haaga-helia.fi/aokk
opintopalvelut.aokk@haaga-helia.fi